Kaasuvarastoasetus
U-jatkokirje

Maria Kekki
Neuvotteleva virkamies
TEM, energiaosasto

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Komission ehdotus kaasuvarastoasetuksen jatkosta

- Komissio antoi ehdotuksen määräaikaisen kaasuvarastoasetuksen jatkamista kahdella vuodella 5.3.2025
  - Asetus pyritään saamaan nopeasti voimaan, jotta toiminnanharjoittajille saadaan näkyvyys sen jatkosta. Nykyinen asetus on voimassa 2025 loppuun asti.
- Komissio antoi alkuperäisen kaasuvarastoasetuksen 2022 toimena kaasukriisistä selviämisessä.
- Kaasuvarastoasetuksella muutetaan kaasun toimitusvarmuusasetusta.
- Komissio tulee uudistamaan kaasun toimitusvarmuusasetuksen alustavan tiedon mukaan alkuvuodesta 2026. Tässä uudistuksessa myös kaasuvarastoja koskevat velvoitteet lienevät mukana.

Komission ehdotuksen perustelut

- Komissio pyrkii varmistamaan Euroopan unionin energiajärjestelmän energiaturvallisuuden ja häiriönsietokyvyn. Tärkeimpänä yksittäisenä tavoitteena on viime kädessä vahvistaa EU:n energiajärjestelmän toimitusvarmuutta erityisesti talvella.
- Maailmanlaajuisten kaasumarkkinoiden jatkuvan kireän tilanteen vuoksi komissio katsoo, että näiden säännösten voimassaoloa on syytä jatkaa vuoden 2025 jälkeen.
- Kilpailu LNG:n maailmanlaajuisista toimituksista on lisääntynyt, ja hintojen heilahtelu on aiempaa voimakkaampaa.
- Maakaasun tukkumarkkinahinnat ovat viime kuukausien aikana olleet 30-50 EUR/MWh tasolla, joka on energiakriisiä edeltäneen tason yläpuolella. Hinnat ovat merkittävästi laskeneet kesän 2022 huipputasosta, jolloin nähtiin yli 300 EUR/MWh hintoja. Tukkumarkkinoilla esiintyy kuitenkin korostunutta hintavaihtelua.

EU:n kaasuvarastot

- Kesällä 2021 EU:n kaasuvarastoja ei täytetty normaaliin tapaan vaan Gazprom rajoitti kaasuvarastojen täyttöä.
- Monessa EU-maassa on kotitalouksien lämmityksessä merkittävä rooli. Kesäkaudella kaasuvarastoja täytetään ja talvella kaasuntuonnin lisäksi hyödynnetään kaasua varastoista.
  - Talvikaudella EU:ssa kulutetusta kaasusta 25–30 prosenttia tulee varastoista.
- Kaasuvarastot on täytetty asetuksen mukaisesti nyt kolmena talvena. Asetusehdotuksen tarkoittamia kaasuvarastoja on 18:ssa jäsenvaltiossa.
- 90% -täyttötavoitteen lisäksi on ollut täyttöpolku välitavoitteineen.
- Suomen velvoite ei-varastomaana on vähäinen. Siitä aiheutuu kuitenkin suomalaisille kaasua käyttäville yrityksille kuluja, kun ovat velvoitettuja varastoimaan kaasua Latvian Incukalnsin varastoon.

Suomen kannat

- Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta kaasuvarastoasetuksen jatkamisesta kahdella vuodella perusteltuna toimena.
  - Kaasuvarastojen rooli kaasunhinnan tasaajana on ollut EU:ssa merkittävä kriisiaikoina ja vaikka akuutein kriisi on jo ohi, ovat kaasumarkkinat edelleen kireät.
- Suomi voi tukea joustojen lisäämistä kaasuvarastojen täyttämisessä ja sen aikatauluissa.
  - Kaasuvarastoasetuksella ei tule aiheuttaa negatiivisia markkinavaikutuksia.
- Valtioneuvosto pitää edelleen tärkeänä, että Suomen erityisolosuhteet kaasun käyttäjämaana otetaan huomioon asetuksessa.
  - Suomi ei voi luopua nykyisistä varautumismenettelyistä, minkä vuoksi on tärkeää, että asetuksessa edelleen huomioidaan myös varautuminen muilla polttoaineilla kuin kaasulla (öljy, LNG). Merenalaisen infrastruktuurin, kuten esimerkiksi Balticconnectorin, rikkoutuminen osoittaa, että merentakaiseen kaasun varastointiin liittyy käytettävyysriski.